

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 104  
van **KOEN DANIËLS**  
datum: 30 november 2018

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

---

*Mogelijke invoering clustervak wetenschappen en techniek - Gevolgen voor het vak aardrijkskunde*

Zowel Katholiek Onderwijs Vlaanderen als GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap voeren bij hun scholen actief promotie om vakken te clusteren of lessenroosters aan te passen aan de buurt waar de school staat.

Door de grootste onderwijskoepel van Vlaanderen alsook door GO! wordt overigens momenteel gewerkt aan een nieuw vak waarin natuurwetenschappen en techniek geclusterd zijn met aardrijkskunde. Scholen zouden de keuze krijgen om ofwel het vak aardrijkskunde nog apart aan te bieden ofwel onder te brengen in een geïntegreerde aanpak onder de naam "wetenschappen en techniek".

De Vereniging Leraars Aardrijkskunde is zeer ongerust over deze keuze: ze stellen dat de fysische aardrijkskunde inderdaad zijn plaats kan hebben in dat clustervak, maar dat het vak veel meer inhoudt en leert nadenken over geopolitieke problemen, ruimtelijke ordening en duurzaamheid.

De vraag rijst dan ook of de huidige leerkrachten aardrijkskunde voldoende zijn opgeleid om dit clustervak in zijn totaliteit aan de leerlingen aan te leren, mocht de school voor deze optie kiezen of omgekeerd of leerkrachten wetenschappen voldoende geografische kennis én vakdidactiek beheersen. Ook is de vraag welke leerkrachten dit clustervak in de toekomst zullen geven.

De topman van het katholiek onderwijs reageerde door te stellen dat de vraag "specifiek vanuit de scholen is gekomen en dat scholen ervoor kunnen kiezen om verschillende vakleerkrachten samen te laten lesgeven".

1. Wat is de reactie van de minister op de mogelijke invoering van dit clustervak en dus het mogelijk verdwijnen van het vak aardrijkskunde in het katholiek onderwijs?
2. Hoe verhoudt dit voorstel zich tegenover de beleidsdoelstelling dat de vakkenlijst behouden blijft?
3. Welke gevolgen heeft deze clustering? Ik denk daarbij aan lerarenopleiding, doorlichting,...
4. Op welke manier kan de minister ervoor zorgen dat de negatieve gevolgen van de flexibilisering in het hoger onderwijs zich nu ook niet doorzetten in het secundair onderwijs?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 104 van 30 november 2018

van **KOEN DANIËLS**

---

1-2. Het kaderdecreet onderwijsdoelen voorziet dat eindtermen niet meer door de overheid gekoppeld wordt aan vakken. Het is aan de schoolbesturen om de koppeling tussen de eindtermen en vakken of vakkenclusters te maken. Daarbij moet duidelijk zijn welke leraar er verantwoordelijk is voor de uitwerking en realisatie ervan.

Een schoolbestuur moet bij de koppeling van eindtermen aan vakken of vakkenclusters gebruik maken van de vakbenamingen zoals vastgelegd in het vakkenbesluit ([besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 1989 tot vaststelling van de algemene vakken, de kunstvakken, de technische vakken en de praktische vakken in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs en in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs die als centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs fungeren, georganiseerd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van de instellingen voor buitengewoon secundair onderwijs](#)) én rekening houden met de reglementering met betrekking tot de bekwaamheidsbewijzen en de inzetbaarheid van personeel.

Er bestaat ook de mogelijkheid om een nieuw vak toe te voegen aan het eerder vermelde besluit of een of meer bestaande vakken te vervangen door een nieuw vak. De keuzes die een schoolbestuur maakt bij de koppeling van eindtermen aan vakken of vakkenclusters, behoren tot zijn autonomie én verantwoordelijkheid. De koppeling van eindtermen aan vakken of vakkenclusters zoals die in de leerplannen zal worden voorgesteld, zijn voor de schoolbesturen richtinggevend en hebben geen dwingend karakter. Er moet wel worden benadrukt dat alle eindtermen – dus ongeacht de koppeling die het schoolbestuur maakte – moeten worden gerealiseerd en dat de inspectie hierop toeziet. Vandaar ook dat de onderwijsinspectie de leerplannen zal blijven adviseren.

3. Met het nieuwe kader voor onderwijsdoelen is de mogelijkheid voorzien om geïntegreerd les te geven en verbanden te leggen tussen verschillende vakken en leergebieden. Een schoolbestuur kan er dus voor kiezen om te werken met (een) vakkencluster(s) maar is daartoe niet verplicht.

De onderwijsinspectie onderzoekt de onderwijsleerpraktijk aan de hand van een instrument dat gebaseerd is op het referentiekader voor onderwijskwaliteit. Dit instrument peilt onder meer naar de afstemming van het aanbod op de eindtermen, de kwaliteit van de leerlingenevaluatie, de brede basiszorg binnen het domein leren en studeren, de materiële leeromgeving, enz. Deze werkwijze is ook toepasbaar op een vakkencluster.

De lerarenopleidingen zullen, zoals gebruikelijk, ook met de vernieuwingen in het kader van de modernisering secundair onderwijs aan de slag gaan. In de bachelor secundair onderwijs maakt bovendien ook vandaag elke student sowieso een keuze voor twee vakken.

4. Het secundair onderwijs en het hoger onderwijs zijn twee verschillende onderwijsniveaus met aparte beleidskaders die niet met elkaar te vergelijken zijn. Zo voorzien we duidelijke eindtermen per graad en binnen de eerste graad een basisgeletterdheid. Ook de inhoud van het curriculum wordt per graad per structuuronderdeel via het curriculumdossier vastgelegd.

De doelstellingen (het 'wat') zijn dus steeds identiek. De wijze van aanbieden (het 'hoe') kan in functie van de school verschillen. Zo kan de school zich nog beter afstemmen op de eigen leerlingenpopulatie en context.